

WEST NIJL VIRUS IN AMERIKA EN EUROPA

EEN AFNEMEND OF EEN TOENEMEND PROBLEEM?

Het West Nijl Virus (WNV) is een door muggen overgebracht virus dat al decennialang voorkomt in Afrika, Oost-Azië en sommige delen van Europa. Er zijn twee verschillende soorten WNV: lijn 1 en lijn 2. Het is een aandoening die, ook in het kader van de volksgezondheid, steeds meer in de belangstelling komt te staan. Is WNV een toenemend probleem en wat betekent dat voor Nederland?

GERAPPORTEERDE WNV-GEVALLEN IN EUROPA EN OMRINGENDE LANDEN TOT 26 SEPTEMBER 2013. (BRON: ECDC).

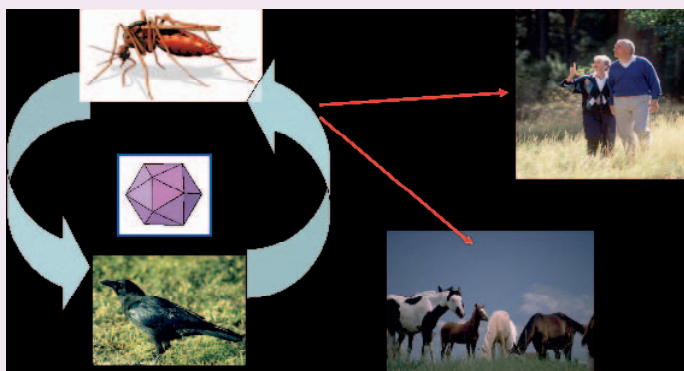
WNV is voor het eerst geïsoleerd in 1937 bij een vrouw met koorts in Oeganda. Daar bleek dat vogels het reservoir zijn en mensen en paarden de 'eindgastheren'. Eindgastheren hebben te weinig virus in het bloed om de

infectie via muggen op andere mensen of dieren over te dragen. Bij de mens is aangetoond dat overdracht ook via bloedtransfusie of transplantatie kan plaatsvinden. Daarom screenen veel bloedbanken donorbloed op WNV.

EEN STUKJE GESCHIEDENIS

In 1996 was er een grote uitbraak in Roemenië, rond Boekarest, waarbij bij ongeveer 400 mensen met zenuwverschijnselen een WNV-infectie bevestigd werd. Nadat het virus in 1999 onverwacht de

Verenigde Staten binnenkwam, verspreidde het zich in vijf jaar tijd over heel Noord- en Centraal-Amerika. Bij mensen leidt maar circa 10% van de infecties tot klachten, de rest van de infecties verloopt ongemerkt. Ongeveer 10% daarvan,

INFECTIEROUTE VAN WEST NIJL VIRUS

dus 1% van het totale aantal geïnfecteerde mensen, krijgt neurologische verschijnselen. Dat lijkt misschien weinig, maar het heeft in de periode van 1999 tot 2013 geleid tot meer dan 16.000 neurologische patiënten in de Verenigde Staten, waarvan er meer dan 1500 zijn overleden. Bijna alle (96%) patiënten met neurologische verschijnselen moesten in het ziekenhuis behandeld worden en een flink percentage hield er uitvalsverschijnselen aan over. WNV leek de laatste jaren op zijn retour, maar in 2012 waren er weer veel meer gevallen in de Verenigde Staten, waarbij bijna 300 mensen zijn overleden.

WNV BIJ PAARDEN

Bij de meeste besmette paarden is alleen sprake van een beetje koorts, lusteloosheid en gebrek aan eetlust. Globaal 10% van de besmette paarden zal echter ook zenuwverschijnselen laten zien, die kunnen variëren van spiertrillingen tot spierzwakte, gebrekkige coördinatie, verlammingen en veranderd gedrag. In de Verenigde Staten werden in de afgelopen 13 jaar door het grote aantal infecties toch tienduizenden paarden ziek. Van de paarden met zenuwverschijnselen gaat ongeveer 35% dood (euthanasie meegerekend), terwijl 40% van de overlevende paarden restverschijnselen blijft

vertonen zoals afwijkende gangen of afwijkend gedrag.

WNV IN EUROPA

De snelle verspreiding van WNV in de Verenigde Staten wekte de verwachting dat een dergelijk scenario ook in Europa zou kunnen optreden. In november 2008 werd WNV lijn 1 voor het eerst in Noord-Italië en Oostenrijk bij paarden en mensen aangetoond. In 2004 werd WNV lijn 2, een variant die daarvoor alleen in Afrika voorkwam, in Hongarije aangetroffen. Deze lijn veroorzaakte vanaf 2008 ook ziektegevallen bij mensen en paarden. In al deze landen zijn ook in de zomer en nazomer van 2009 en 2010 WNV-infecties aangetoond. In de zomer en herfst van 2010 werd Griekenland getroffen door een grote WNV lijn 2-uitbraak: 191 mensen met zenuwverschijnselen werden opgenomen, waarvan er 32 overleden. Ook werden paarden met zenuwverschijnselen gevonden.

WNV-infecties treden in verband met de overdracht door muggen vooral in de periode juni tot november op. In 2013 zijn tot op dit moment 167 WNV-ziektegevallen bij mensen gerapporteerd in de EU en 436 gevallen in buurlanden van de EU. Dit jaar werden nieuwe gevallen gemeld in Griekenland, Hongarije, Italië, Roemenië, Kroatië, Monte-

negro, Servië en Spanje. Het European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) houdt de situatie voor allerlei infectieziekten, waaronder WNV, nauwlettend in de gaten en publiceert gegevens zoals de overzichtskaart hiernaast. Ook heeft het ECDC recent een 'risk assessment tool' gepubliceerd waarmee beleidsmakers in de verschillende EU-staten een inschatting van het risico op introductie van WNV kunnen maken en navenant maatregelen kunnen nemen.

RISICO IN NEDERLAND

WNV is niet bestrijdingsplichtig omdat het paard (en de mens) eindgastheren zijn. Dit betekent dat de vermeerdering van het virus in deze gastheren zo gering is dat muggen zichzelf niet kunnen besmetten als ze prikken om bloed te zuigen. Daarom is er geen Europese regelgeving voor de bestrijding van WNV. Voor de volksgezondheid is het echter van groot belang dat een

eventuele introductie van WNV in Nederland zo snel mogelijk ontdekt wordt, zodat tijdig maatregelen genomen kunnen worden. Het is dus belangrijk om bij paarden met zenuwverschijnselen direct te onderzoeken of WNV de oorzaak kan zijn. Preventief zijn er in de Verenigde Staten diverse vaccins voor paarden op de markt. Twee daarvan, Equip WNV (Pfizer Animal Health) en Proteq West Nile (Merial) zijn inmiddels in Europa geregistreerd en ook beschikbaar op de Nederlandse markt. Het is in ieder geval verstandig paarden in te laten enten die naar internationale wedstrijden gaan. Ook andere eigenaren kunnen er uiteraard voor kiezen hun paard te beschermen tegen WNV-infecties. Niemand weet immers of en wanneer het virus ook Nederland bereikt. De basisvaccinatie bestaat uit twee injecties en moet dus al in het voorjaar plaatsvinden om tijdig bescherming te kunnen bieden. Daarna dient de vaccinatie jaarlijks te worden herhaald. ■

PAARD MET WEST NIJL VIRUS